

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobkyně: **J. H.**, zastoupená JUDr. PhDr. Stanislavem Balíkem, Ph.D., advokátem se sídlem Kolínská 1686/13, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 5. 2020, č. j. 4 Ad 15/2018 – 32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 9. 4. 2018, č. j. MPSV-2018/69381-916 (dále též jen „rozhodnutí žalovaného“), podle § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu k odvolání žalobkyně změnil rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Ústí nad Labem (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 29. 11. 2016, č. j. 305073/2016/UUA (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým byl žalobkyni podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění rozhodném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o sociálních službách“), přiznán od srpna 2016 příspěvek na péči ve výši 4 400 Kč měsíčně. Změna prvostupňového rozhodnutí spočívala v tom, že se žalobkyni přiznává od srpna 2016 příspěvek na péči ve výši 4 400 Kč měsíčně (pro II. stupeň závislosti – středně těžká závislost – pro osoby starší 18 let věku) a zároveň se jí dle § 14 zákona o sociálních službách zvyšuje tento příspěvek od března 2018 z částky 4 400 Kč na 8 800 Kč měsíčně (pro III. stupeň závislosti – těžká závislost – pro osoby starší 18 let věku).

[2] Žalobkyně brojila proti rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „*městský soud*“), který ji rozsudkem ze dne 19. 5. 2020, č. j. 4 Ad 15/2018 – 32, jako nedůvodnou zamítl.

[3] Městský soud ze správního spisu nejprve zjistil, že žalobkyně podala u správního orgánu prvního stupně žádost o příspěvek na péči dne 30. 8. 2016. Na základě posudku posudkového lékaře ze dne 8. 11. 2016 bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí a žalobkyni byl od srpna 2016 přiznán příspěvek na péči ve výši 4 400 Kč měsíčně. Podle zmiňovaného posudku byla žalobkyně osobou starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách považovala za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nebyla schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb; datum vzniku tohoto stavu bylo stanoveno ode dne 1. 8. 2016 s trvalou platností.

[4] Žalobkyně se proti prvostupňovému rozhodnutí odvolala. V odvolacím řízení si nejprve žalovaný vyžádal posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „*PK MPSV*“), který byl vydán dne 7. 12. 2017 pod č. j. 2016/1756-UL. PK MPSV v něm konstatovala, že žalobkyně není schopna zvládat šest základních životních potřeb (konkrétně mobilitu, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, osobní aktivity, péči o domácnost a péči o zdraví), je tudíž osobou starší 18 let věku, která se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost). Protože žalobkyně vyjádřila s posudkem ze dne 7. 12. 2017 nesouhlas, vyžádal si žalovaný doplňující posudek. PK MPSV následně v doplňujícím posudku ze dne 15. 3. 2018, č. j. 2018/75-UL (dále také jen „*doplňující posudek*“), částečně revidovala svoje předešlé závěry. Uvedla, že u žalobkyně se jedná o dlouhodobé onemocnění nádorem (intramedulární lipom), operační možnosti léčby již byly vyčerpány, onemocnění progreduje a omezuje pohyblivost žalobkyně, zejména hybnost dolních končetin. Ještě v listopadu 2017 byly dolní končetiny omezeně nosné, žalobkyně byla schopna chůze s oporou dvou francouzských holí alespoň v interiéru. Při vlastním vyšetření PK MPSV (žalobkyně se zasedání komise dne 15. 3. 2018 osobně účastnila – pozn. NSS) však byla zjištěna těžká paraparéza, funkčně až paraplegie dolních končetin, což dokládá i neurochirurgický nález ze dne 14. 3. 2018. Hodnocení zvládání základních životních potřeb od 1. 8. 2016 do 13. 3. 2018 bylo ponecháno v platnosti tak, jak bylo provedeno ke dni 7. 12. 2017. Od 14. 3. 2018 byla ovšem objektivně doložena progresa stavu, žalobkyně nezvládá ještě výkon fyziologické potřeby, potřebuje pomoc při manipulaci s oděvem a při používání inkontinenčních pomůcek, od tohoto data se tedy jedná o závislost ve stupni III (těžká závislost), neboť žalobkyně již nezvládá sedm základních životních potřeb [viz § 8 odst. 2 písm. c) zákona o sociálních službách – pozn. NSS]. Na základě posudků PK MPSV vydal žalovaný dne 9. 4. 2018 žalobou napadené rozhodnutí (viz odstavec [1] výše).

[5] Žalobkyně namítala v žalobě, že jí náležel příspěvek na péči ve výši 8 800 Kč již od srpna 2016, nikoli až od března 2018, neboť její zdravotní stav se zhoršil ještě před vyšetřením dne 14. 3. 2018. Městský soud k námitkám žalobkyně předně podotkl, že se mohl zabývat pouze objektivitou, přesvědčivostí a formální korektností doplňujícího posudku. V tomto směru žádné pochybení neshledal. Závěry PK MPSV byly podloženy

pokračování

lékařskými nálezy a dokumentací správních orgánů, všechny námitky žalobkyně přitom byly vypořádány. Posudkové závěry soud považoval za projev logického vyústění řádně zjištěného skutkového stavu. Žalobkyně sice namítla, že se její stav zhoršil ještě přede dnem 14. 3. 2018, toto tvrzení však ničím nedoložila. Subjektivní pocity nemohou být posudkově rozhodující. Z příslušných podkladů nevyplynulo, že by žalobkyně nevládala výkon fyziologické potřeby již v období před březnem 2018; naopak tuto životní potřebu zvládala ještě v listopadu 2017. K délce správního řízení městský soud uvedl, že sama o sobě nezpůsobuje nezákonnost rozhodnutí žalovaného. Dále dodal, že posuzovaným kritériem u příspěvku na péči je pouze zdravotní stav žadatele, nikoli jeho náklady na živobytí. Těmito náklady se proto žalovaný ani nemohl zabývat. Městský soud neshledal důvodnou ani námitku, že se žalobkyně neúčastnila jednání posudkové komise dne 7. 12. 2017, a dotčený posudek tak byl vydán bez její účasti. Sama žalobkyně totiž požádala, aby komise jednala bez její přítomnosti.

[6] Proti rozsudku městského soudu brojí žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížností z důvodů, které podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) a b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Stěžovatelka předně tvrdí, že se městský soud neřídil judikaturou Nejvyššího správního soudu, podle níž správní soud nehodnotí zdravotní posudky co do správnosti, ale z hlediska jejich přesvědčivosti, objektivnosti a úplnosti (tento argument však dále svými úvahami *de facto* popírá – pozn. NSS). V žalobě namítala, že nález Neurochirurgické a neuroonkologické kliniky ÚVN Praha, MUDr. M. M., Ph.D., ze dne 14. 3. 2018, nebyl úplný a přesvědčivý. Z tohoto nálezu přitom vycházela PK MPSV. Uvedený nález neodpovídá tomu, že ke zhoršení zdravotního stavu stěžovatelky došlo již přede dnem 14. 3. 2018, kdy byl vydán. K tomuto závěru není potřeba lékařského vzdělání. K podání žádosti o příspěvek na péči dospěje žadatel právě proto, že péči potřebuje a jeho zdravotní stav je špatný. Tímto zdravotním stavem je z povahy věci oproti jiným účastníkům správních řízení handicapován a často se rozhodne o příspěvek požádat až po delší době z důvodu ostychu apod. Městský soud tedy rozhodl přepjatě formalisticky. Jeho názor, že nemůže posuzovat věcnou správnost lékařských posudků, staví správní soudy do role pouhých „přikyvovačů“, zatímco fakticky rozhodují o věci samé znalci a členové posudkových komisí. Jejich nestrannost je přitom značně zpochybněna vazbami ke správním orgánům. Pokud městský soud neměl dostatek odbornosti k přezkoumání lékařských závěrů, měl rozhodnutí žalovaného zrušit a uložit mu, aby v dalším řízení zadal například vypracování nezávislého znaleckého posudku k posouzení námitky, že „ke zhoršení zdravotního stavu objektivně nedochází okamžikem zjištění, že ke zhoršení zdravotního stavu došlo, ale tím, že se zdravotní stav zhoršil.“

[8] Stěžovatelka dále namítá, že městský soud věcně nevypořádal námitku, podle níž nebyla přítomna jednání PK MPSV dne 7. 12. 2017, a posuzovatelé jejího zdravotního stavu se tak nemohli přesvědčit, jak na tom zdravotně je. Jestliže se stěžovatelka ze zdravotních důvodů z jednání komise omluvila, měl být skutkový stav věci objektivně zjištěn jiným způsobem. Podle ní dále zůstala „oslyšena“ i argumentace, že žalovaný měl přihlédnout také ke skutečným výdajům, které byly v rozhodném období vynaloženy. Ty vznikly například v souvislosti s přizpůsobením vybavení bytu a sociálního zařízení zdravotnímu stavu stěžovatelky.

[9] Městský soud také v napadeném rozsudku zmínil další stěžovatelčiny námitky převážně etického rázu, jakož i tvrzení, že smyslem příspěvku na péči je pomoc závislým osobám. Tato tvrzení však neposoudil v kontextu celého řízení. V této souvislosti stěžovatelka připomíná, že správní řízení začíná návštěvou u žadatele v místě bydliště a pohovorem, který provádí úředníci správního orgánu prvního stupně. Řízení je pak ovlivněno jejich do značné míry subjektivním pohledem. Podle stěžovatelky by ovšem mělo převážet stanovisko ošetřujícího lékaře, který pacienta nejlépe zná a není v žádném vztahu ke správním orgánům.

[10] V závěru kasační stížnosti stěžovatelka podotýká, že ač to nesouvisí s meritem věci, uběhly od podání žaloby do doručení napadeného rozsudku takřka dva roky. Od udělení souhlasu k rozhodnutí bez nařízení jednání pak 22 měsíců. To lze považovat za průtahy v řízení. Nadto nelze přehlédnout, že i správní řízení trvalo 19 měsíců. V tomto směru stěžovatelka namítá porušení článku 36 Listiny základních práv a svobod. Průtahy v řízení byly v dané věci jednoznačně ve prospěch žalovaného.

[11] Žalovaný ke kasační stížnosti uvádí, že setrvává na názoru, že rozhodl na základě úplně zjištěného skutkového stavu věci. Přihlédl zejména k závěrům doplňujícího posudku, které považoval za úplné, přesvědčivé a bezrozporné s lékařskými nálezy či se závěry sociálního šetření. PK MPSV se srozumitelně vyjádřila ke všem namítaným životním potřebám a zdůvodnila, proč některé z nich neměla za nezvládané. Srozumitelně rovněž vysvětlila, proč považovala za rozhodné datum 14. 3. 2018, od něhož odvíjela změnu posudkového závěru ohledně zvládnutí základní životní potřeby *výkon fyziologické potřeby*. Žalovaný v dalších podrobnostech odkázal na své vyjádření k žalobě.

[12] Nejvyšší správní soud nejdříve hodnotil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 102, věta první s. ř. s.), proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná a stěžovatelka je řádně zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Napadené rozhodnutí Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Úvodem Nejvyšší správní soud předesílá, že stěžovatelka námitky v kasační stížnosti výslovně podřadila pod důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Namítá v ní ovšem rovněž to, že se městský soud věcně nevypořádal s některými jejími žalobními argumenty. Tím fakticky namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, tedy i důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Zdejší soud v této souvislosti připomíná, že ze zásady *iura novit curia* (soud zná právo) plyne, že stěžovatelka není povinna podřadit tvrzené důvody kasační stížnosti pod konkrétní ustanovení zákona; soud je posuzuje podle jejich obsahu. Stěžovatelce nemůže jít k tíži ani fakt, že námitky ve své kasační stížnosti chybně subsumuje pod zákonné důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud je oprávněn sám podřadit kasační námitky podle jejich obsahu

pokračování

pod důvody zde vymezené (k tomu dále srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 – 50; všechna citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[15] Ze systematického hlediska je nejprve vhodné zabývat se právě kasačním důvodem podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy tvrzenou nepřezkoumatelností rozsudku městského soudu. Pokud by byl napadený rozsudek nepřezkoumatelný, musel by jej Nejvyšší správní soud zrušit, a to i bez námítky stěžovatelky. Kasační soud však rozsudek městského soudu nepřezkoumatelným neshledal, tato námitka tak není důvodná z důvodů předestřených níže.

[16] Stěžovatelka v kasační stížnosti k této otázce uvádí pouze to, že se městský soud „věcně“ nevypořádal s námitkou, že nebyla osobně přítomna jednání PK MPSV dne 7. 12. 2017, a dále že nepřihlédl k její argumentaci, že žalovaný měl zohlednit i skutečné výdaje, které byly z její strany v rozhodném období vynaloženy (viz odstavec [8] výše). Aniž by se nyní Nejvyšší správní soud vyjadřoval ke správnosti závěrů městského soudu, je z napadeného rozsudku patrné, že městský soud tyto námitky neopomenul. Předně uvedl, že dne 7. 12. 2017 sice nebyla žalobkyně jednání komise přítomna, ale požádala, aby bylo konáno v její nepřítomnosti (viz odstavec 22 napadeného rozsudku). V téže části rozsudku poté městský soud také vysvětlil, že „[s]myslem příspěvku na péči nepochybně je pomoci závislým, ale nelze jít nad rámec zákona, který stanovuje podmínky pro jeho přiznání. Posuzovaným kritériem je zdravotní stav, finanční náklady na živobytí v rámci řízení o příspěvku na péči hodnoceny nejsou, proto se jimi nemusel žalovaný zabývat.“ Nejvyšší správní soud z textu žaloby ověřil, že dané námitky v ní stěžovatelka formulovala velmi stručně. K jednání před posudkovou komisí dne 7. 12. 2017 jen uvedla, že mu nebyla přítomna, a posuzovatelé se tak nemohli sami přesvědčit o jejím zdravotním stavu. K otázce vynaložených nákladů na živobytí pak toliko podotkla, že se správní orgány nezabývaly tím, zda „v příčinné souvislosti se svojí závislostí v období od srpna 2016 do února 2018 při vší hospodárnosti utratila pouze 4 400 Kč měsíčně, resp. 8 800 Kč.“ Ve světle takto sporé žalobní argumentace tedy bylo stručné vypořádání těchto námitek městským soudem dostatečné.

[17] K dalším námitkám v kasační stížnosti zdejší soud předesílá, že z § 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s., a ze setrvalé judikatury Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 26. 1. 2015, č. j. 8 As 109/2014 – 70), vyplývá, že řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční. Obsah a kvalita kasační stížnosti proto do značné míry předurčuje nejen rozsah přezkumné činnosti, ale logicky i obsah rozsudku soudu. Je proto odpovědností stěžovatelky, aby v kasační stížnosti specifikovala skutkové a právní důvody, pro které napadá rozhodnutí městského soudu. Jinak řečeno, pokud stěžovatelka formulovala kasační námitku velmi obecně, obdrží na ni od soudu taktéž pouze obecnou či stručnou odpověď.

[18] Stěžejní námitkou je, že se městský soud podle stěžovatelky neřídil judikaturou tohoto soudu a nepodrobil posudky o jejím zdravotním stavu řádnému přezkumu. Na jedné straně stěžovatelka připouští, že správní soud může hodnotit lékařské závěry pouze z hlediska jejich úplnosti, přesvědčivosti a objektivity, na druhé straně však městskému soudu vytýká, že jeho názor, že soud nemůže posuzovat věcnou správnost

posudků, dělá ze správních soudů pouhé „příkyvovače“ znalců. Tím si však stěžovatelka *de facto* protiřečí.

[19] V obecné rovině k tomu Nejvyšší správní soud nejprve uvádí, že správní orgány mají při posuzování žádosti o příspěvek na péči zákonem jasně stanovená pravidla a meze, v rámci kterých se při svém rozhodování musí pohybovat. Při posuzování stupně závislosti žadatele na pomoci jiné fyzické osoby správní orgány musejí vycházet z příslušných posudků, v nichž je stanoveno, kterou ze základních životních potřeb žadatel zvládá či nikoli; správním orgánům přitom nepřísluší činit medicínské závěry. U posudků je nutné, aby vyhověly kritériím stanoveným v judikatuře zdejšího soudu na jejich úplnost a přesvědčivost. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a je povinna své posudkové závěry náležitě odůvodnit (srovnej např. rozsudek ze dne 10. 2. 2021, č. j. 2 Ads 69/2020 – 22).

[20] V rozsudku ze dne 28. 4. 2017, č. j. 5 Ads 80/2016 – 22, Nejvyšší správní soud shrnul judikaturu vztahující se k problematice posuzování zdravotního stavu při rozhodování o příspěvku na péči, přičemž mimo jiné uvedl, že „[p]ro posouzení zdravotního stavu žadatele o příspěvek na péči **je třeba odborných medicínských znalostí, kterými disponují speciální posudkové komise**. Pro účely odvolacího správního řízení, jehož předmětem je příspěvek na péči, posuzuje zdravotní stav osoby posudková komise zřízená žalovaným na základě § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v relevantním znění. V řízeních, v rámci nichž je rozhodováno o příspěvku na péči, se musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Stěžejním důkazem v tomto řízení je lékařský posudek, a proto je na něho kladen požadavek úplnosti a přesvědčivosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009 - 53). Tento požadavek vychází z premisy, že **odborné závěry, které jsou v posudcích vysloveny, nemohou být přezkoumávány ze strany správních orgánů či soudů, neboť ty k takovému posouzení nedisponují potřebnými znalostmi** (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 3 Ads 129/2014 - 24). V řízeních o žalobách proti rozhodnutím, jež jsou založeny na zmíněných posudcích, správní soudy podrobují posudky testu jednoznačnosti, úplnosti a přesvědčivosti“ (zvýraznění přidáno – pozn. NSS).

[21] Městský soud proto nepochybil, jestliže se zabýval toliko **úplností a přesvědčivostí** posudků MPSV, nikoli jejich **věcnou správností**, neboť takové posouzení mu nepřísluší. Nelze dále souhlasit se stěžovatelkou v tom, že městský soud měl rozhodnutí žalovaného zrušit, neboť v řízení nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav a nezávislý znalec měl ověřit, kdy došlo ke zhoršení zdravotního stavu stěžovatelky, respektive to, že výkon fyziologické potřeby jako jednu ze základních životních potřeb nezvládala již před březnem 2018.

[22] Po prostudování podkladů obsažených ve správním spise, posudků a sociálního šetření ze dne 3. 10. 2016 dospěl Nejvyšší správní soud ve shodě s městským soudem k závěru, že tyto posudky jsou přesvědčivé, úplné a jednoznačné, a neshledal v nich rozpory. V tomto směru je rozhodující především doplňující posudek PK MPSV. Komise se v něm vypořádala se všemi podstatnými okolnostmi a vycházela ze všech lékařských nálezů ve spise, jakož i z vlastního vyšetření stěžovatelky při jednání. Vycházela i ze stěžovatelkou zmiňovaného nálezu MUDr. M. M., Ph.D., ze dne 14. 3. 2018. Ten

pokračování

PK MPSV zhodnotila tak, že dokládá její závěry zjištěné při vlastním vyšetření stěžovatelky před komisí, tedy těžkou paraparézou a funkčně až paraplegii dolních končetin. PK MPSV konstatovala, že (před přijetím nového posudkového závěru, tj. v březnu 2018 – pozn. NSS) „[p]osuzovaná rehabilitovala, zvládala přesuny z inval. vozíku a na vozík, byla schopna chůze ve vysokém chodítku, později v nízkém chodítku. Ještě v listopadu 2017 byly dolní končetiny posuzované omezeně nosné, byla schopna chůze s oporou 2 FH alespoň v interiéru. (...) Od 14. 3. 2018, kdy je objektivně doložena progresa stavu, posuzovaná nezvládá ještě zákl. život. potřebu g) – výkon fyziologické potřeby, kde posuz. potřebuje pomoc s manipulací a oděvem a s používáním inkontinenčních pomůcek. Od tohoto data se jedná o závislost ve stupni III – těžká závislost“ (viz str. 3 až 4 doplňujícího posudku).

[23] Jak vyplývá i z výše uvedeného, pro posudkové závěry je rozhodující **objektivně** zjištěný stav. Nejvyšší správní soud lidsky chápe subjektivní pocity stěžovatelky ohledně jejího zdravotního stavu a rozumí též tomu, že ke zhoršení zdravotního stavu zpravidla dochází postupně, tím spíše u dlouhodobých onemocnění. Posudkové závěry však musejí být založeny na objektivních zjištěních, především na lékařských nálezech a vyšetřeních, které se pochopitelně váží k určitému datu či období. Podstatné v posuzované věci je, že PK MPSV řádně vyhodnotila veškeré dostupné podklady a dostatečně odůvodnila, proč považovala výkon fyziologické potřeby za nezvládaný až od března 2018. Právě tehdy totiž bylo nezvládání této životní potřeby objektivně zjištěno a doloženo, zatímco při předchozích vyšetřeních stěžovatelky a v předešlých posudcích tomu tak nebylo. Rozhodující je, že ještě v listopadu 2017 byla hybnost dolních končetin stěžovatelky na vyšší úrovni, než tomu bylo při jednání komise dne 15. 3. 2018, posudek PK MPSV z prosince 2017 proto vyhodnotil, že stěžovatelka není schopna zvládat šest základních životních potřeb, mezi které výkon fyziologické potřeby nezařadil. Posledně uvedený posudek k této životní potřebě uvedl, že „[p]osuzovaná je schopna se přesunout na WC z vozíku samostatně, je schopna se vyprázdnit, provést očistu, manipulovat s inkont. pomůckami, manipulace s oděvem v souvislosti s denním režimem je zohledněna v zákl. životní potřebě e)“ (viz str. 6 posudku ze dne 7. 12. 2017). Nic ve správním spise nenasvědčuje tomu (jak správně uvedl i městský soud), že dotčenou základní životní potřebu stěžovatelka nezvládala i před březnem 2018. Její tvrzení, že příspěvek na péči jí ve zvýšené výši náležel už od podání žádosti (od srpna 2016), nikoli až od března 2018, tedy nemá v podkladech založených ve správním spise oporu.

[24] Jak již bylo výše uvedeno, závěry PK MPSV odpovídají řádně zjištěnému skutkovému stavu, vzájemně na sebe navazují a kasační soud v nich, stejně jako městský soud, neshledal rozpory. K dílčí námitce stěžovatelky, že nebyla osobně přítomna jednání komise dne 7. 12. 2017, a proto měla PK MPSV zjistit stav věci jiným způsobem, lze toliko dodat následující. Jak vyplývá z protokolu o jednání dne 7. 12. 2017, který je založen ve správním spise, stěžovatelka se z jednání omluvila ze „závažných akutních zdravotních důvodů (chřipka)“. Požádala o posouzení bez její osobní účasti a manžel stěžovatelky posudkové komisi doručil aktuální lékařské zprávy (z konce listopadu 2017). Městský soud tuto námitku vypořádal správně. Z obecně formulovaného tvrzení stěžovatelky nevyplývá, v čem měla být zjištění PK MPSV za její nepřítomnosti neúplná, a to tím spíše, pokud sama stěžovatelka souhlasila s posouzením bez své účasti a zároveň komisi doložila aktuální lékařské nálezy, které byly následně zhodnoceny.

[25] Městský soud také trefně podotkl, že u příspěvku na péči, respektive při stanovení jeho výše, správní orgány nehodnotí náklady vynakládané žadatelem na živobytí či výdaje související s jeho nepříznivým zdravotním stavem. Podmínky nároku na tento příspěvek upravuje především § 7 a § 8 zákona o sociálních službách a správní orgány při rozhodování nemohou zohlednit, jaké náklady žadatel měsíčně vynakládá na živobytí, respektive zda tyto náklady odpovídají výši přiznaného příspěvku. S ohledem na § 7 zákona o sociálních službách se příspěvek na péči poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby a tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Nárok na příspěvek má osoba, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8 zákona o sociálních službách. Žalovaný proto nemohl přihlížet k tomu, jaké jsou měsíční výdaje stěžovatelky, ani k tomu, jaké finanční prostředky vynaložila na úpravu bytu či sociálního zařízení.

[26] K námitce stěžovatelky, podle níž správní řízení začíná návštěvou u žadatele v místě bydliště a pohovorem, který provádí úředníci správního orgánu prvního stupně, a toto řízení je pak ovlivněno jejich subjektivním pohledem, Nejvyšší správní soud konstatuje, že tato námitka nemá – ani v hrubých obrysech – předobraz v žalobě, a je proto nepřipustná ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s.

[27] Konečně k poslední námitce stěžovatelky, kterou brojí proti délce soudního i správního řízení, Nejvyšší správní soud podotýká, že samotná délka řízení o žalobě nemá bez dalšího vliv na zákonnost napadeného rozsudku. Totéž platí i pro namítanou délku správního řízení (srovnej rozsudek tohoto soudu ze dne 14. 11. 2019, č. j. 8 As 244/2018 – 82). Ostatně sama stěžovatelka v kasační stížnosti uvádí, že se tato námitka nevztahuje přímo k meritu věci. Stěžovatelka si na průtahy v řízení před městským soudem nestěžovala a nežádala ani o přednostní či urychlené vyřízení věci. V této souvislosti lze připomenout, že posuzovaný případ nespadá do množiny věcí, které jsou správní soudy povinny vyřizovat přednostně (viz § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s.). Městský soud tak o věci rozhodoval v souladu s § 56 odst. 1 s. ř. s., dle něhož *soud projednává a rozhoduje věci podle pořadí, v jakém k němu došly; to neplatí, jsou-li u věci dány závažné důvody pro přednostní projednávání a rozhodování věci*. Úvahu, že by v nynějším případě byly dány závažné důvody pro přednostní rozhodnutí o žalobě, městský soud evidentně neučinil, přičemž stěžovatelka mu takové důvody sama nepředestřela a nekonkretizuje je ani v kasační stížnosti. Nadto stěžovatelka blíže neupřesňuje, proč měly být průtahy v řízení „jednoznačně ve prospěch žalovaného“. K tomu Nejvyšší správní soud toliko obecně podotýká, že nic takového nezjistil. Žalovaný na podkladě závěrů PK MPSV zohlednil změnu zdravotního stavu stěžovatelky, k němuž došlo v průběhu řízení, což mělo odraz ve změně prvostupňového rozhodnutí a ve zvýšení příspěvku na péči od března 2018.

[28] Nejvyšší správní soud uzavírá, že napadený rozsudek není zatížen tvrzenými vadami, neshledal naplnění kasačních důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., a proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 *in fine* téhož zákona jako nedůvodnou zamítl.

pokračování

[29] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 a odst. 2 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému není možné náhradu nákladů řízení přiznat s ohledem na § 60 odst. 2 s. ř. s., neboť rozhodoval ve věci sociální péče. Soud proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 16. února 2022

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu